

В І Д Г У К

на дисертаційну роботу І.М.Забеліна "Клініко-експериментальне обґрунтування відновлення дзъобоподібно-ключичної зв'язки при ушкодженнях акроміально-ключичного суглоба" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи. Медичне та соціально-економічне значення проблеми лікування ушкодження акроміально-ключичного суглоба зумовлено не лише великою частотою цих травм (12,5-26,1 % усіх травматичних вивихів), а і тим фактом, що, незважаючи на значні зусилля ортопедів, витрачені на вирішення даної проблеми (розроблено більш 200 способів лікування), результати лікування спонукають очікувати на краще.

Консервативні методи лікування вивихів акроміального кінця ключиці на сьогоднішній день можна вважати такими, що мають суто історичне значення, а деякі можуть мати показання для використання у неоперабельних пацієнтів, без прогнозу на повне анатомічне та функціональне відновлення.

Існуючі методи хірургічного лікування також далеко не повною мірою можуть задовольнити запити сучасного вимогливого пацієнта відносно якості життя (тривалі строки іммобілізації) та результатів лікування (до 35 % ускладнень у вигляді рецидивів вивиху та артрозу ключично-акроміального суглоба). Все це переконує в актуальності вибраної теми.

Прототипом авторської розробки стали сучасні хірургічні технології останнього десятиліття (Endobuton), принциповою відмінністю яких є позасуглобовий характер хірургічного втручання, спрямований на відновлення дзъобоподібно-ключичної зв'язки. Автор бачить своє завдання в уточненні та деталізації технології відносно місця розташування каналів у дзъобоподібному відростку та ключиці, розробці інструментарію та матеріалів для мінімально травматичних хірургічних втручань, що стає можливим на підґрунті теоретичних та експериментальних досліджень. В цілому напрямок виглядає доцільним та перспективним.

Зв'язок роботи з державними та галузевими науковими програмами.
Дисертаційну роботу виконано згідно з планом науково-дослідної роботи кафедри травматології та ортопедії Запорізького державного медичного університету («Діагностика та лікування хворих з ушкодженнями та захворюваннями опорно-рухового апарату», держреєстрація № 0113U000796). У рамках цієї теми проводив обстеження та лікування хворих основної та контрольної груп дослідження, аналіз його результатів, брав участь у експериментальних та теоретичних дослідженнях та у розробці оригінального пристрою для хірургічного відновлення дзьобоподібно-ключичної зв'язки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, оцінка достовірності та новизни.

Дисертація виконана на високому методологічному рівні, основні наукові положення та висновки логічно та обґрунтовано випливають з результатів досліджень, достовірність яких забезпечується використанням сучасних, адекватних меті та завданням роботи методів: клінічного, рентгенологічного, теоретичного (математичне моделювання), експериментального, біомеханічного, оцінки функції плечового суглоба за шкалою Constanta, статистичного.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна виконаних досліджень переконлива, бо вперше в експерименті на трупному матеріалі досліджені механічні властивості та роль окремих анатомічних структур у функції акроміально-ключичного суглоба, функціональна здатність відновленої дзьобоподібно-ключичної зв'язки. Нова методика малотравматичного хірургічного відновлення цієї зв'язки безпосередньо базується на нових знаннях щодо просторових взаємовідносин зв'язкового апарату акроміально-ключичного суглобу, отриманих в результаті авторського дослідження. Результати дослідження захищені двома патентами України – спосіб фіксації (патент України № 82256) та фіксатор (патент України № 62957 "АКК-Такелаж").

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що травматологічна служба України отримала нову хірургічну технологію та засоби

її реалізації, що дозволяє на сучасному рівні, малотравматично та надійно відновити анатомічні взаємовідносини ушкодженого ключично-акроміального суглоба, суттєво зменшити термін перебування пацієнтів у стаціонарі та на реабілітаційному лікуванні, що у сукупності дало змогу досягти відмінних та добрих функціональних результатів у 97,7 % пацієнтів. Широкі можливості розробленої технології підтверджується її впровадженням в клінічну практику ДУ "Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І.Ситенка НАМН України", КЗОЗ "Харківська обласна клінічна лікарня – центр екстренної медичної допомоги та медицини катастроф", КУ "Запорізька обласна клінічна лікарня" Запорізької обласної ради, КУ "Одеська обласна клінічна лікарня", ДУ"«Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України».

Стислий зміст та загальна оцінка дисертації.

Робота виконана на 168 сторінках друкованого тексту та складається зі вступу, огляду літератури, трьох розділів власних досліджень, висновків, списку літератури та додатків. Робота містить 61 рисунок та 18 таблиць. Використано 169 літературних джерел.

В експериментально-анатомічному розділі дослідження метою було визначення характеру дислокацій акроміального кінця ключиці в залежності від ушкоджень окремих стабілізуючих компонентів даної системи. Основним результатом цього дослідження був висновок про те, що ізольовані ушкодження ключично-акроміальних зв'язок не призводять до вивиху акроміального кінця ключиці, що говорить про можливість консервативного лікування таких травм. У разі ушкоджень акроміально-ключичних зв'язок у комбінації із дзьобоподібно-ключичними, вивих акроміального кінця ключиці має місце завжди. Для відновлення анатомічних взаємовідносин у ключично-акроміальному суглобі достатньо пластики дзьобоподібно-ключичної зв'язки шляхом застосування авторської системи "АКК-Такелаж".

Достовірність цього положення перевірена другою (біомеханічною) частиною експериментального дослідження, що виконане за допомогою

універсальної сервогідравлічної машини "ISTRON-8801". Встановлено, що міцність реконструйованої дзобоподібно-ключичної зв'язки приблизно на чверть перевищує міцність нативної, що надійно створює необхідні умови для регенерації ушкоджених анатомічних структур.

Також, на основі розробленої розрахункової моделі, уточнені наукові дані про оптимальну локалізацію точки кріплення фіксатору на ключиці.

В клінічній частині основна та контрольна групи дослідження достатні за кількістю (44 та 52 пацієнти відповідно) та репрезентативні. Технологія хірургічного та післяопераційного лікування викладені детально, скорочення строків реабілітації пацієнтів та термінів тимчасової непрацездатності на 40,3 % виглядають дуже суттєвим та об'єктивним доказом переваг авторської технології.

Аналіз віддалених результатів лікування через рік після операції за шкалою Constant показав наявність відмінних та добрих результатів у 97,7 % пацієнтів основної групи дослідження.

Висновки логічно пов'язані з матеріалами дослідження, добре обгрунтовані його результатами, відповідають меті та завданням.

Результати дисертаційної роботи опубліковані в 13 наукових працях, з них 5 статей в наукових фахових виданнях, 2 патенти України, 6 робіт в матеріалах з'їздів та конференцій.

Автореферат відповідає змісту дисертації.

Робота написана на високому науковому рівні, але при детальному ознайомленні все ж виникають нечисленні запитання та зауваження.

1. Яке практичне значення має дослідження по визначенню оптимальної точки кріплення фіксатора по довжині ключиці, якщо ця точка у будь-якому випадку має бути орієнтована на дзобоподібний виросток?

2. Викликає сумнів коректність терміну "свіжі ушкодження акроміально-ключичного суглоба", бо він не застосовується у використаній Вами класифікації Tossy.

3. За умови прискіпливого ставлення, можуть виникнути зауваження щодо стилістики викладення мети, завдань, наукової новизни та деяких інших положень, але ці зауваження мають здебільшого дискусійний характер та не стосуються змісту роботи.

Висновок.

Дисертаційна робота Івана Миколайовича Забеліна "Клініко-експериментальне обґрунтування відновлення дзьобоподібно-ключичної зв'язки при ушкодженнях акроміально-ключичного суглоба" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – "травматологія та ортопедія" є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке вирішує важливе наукове питання.

Роботу виконано на достатньому клінічному та експериментальному матеріалі з використанням сучасних методів дослідження. Мета роботи досягнута, завдання вирішені, висновки обґрунтовані та переконливі, відповідають завданням та меті.

Отримані результати повністю висвітлені в опублікованих роботах. Зміст автореферату відображає основні положення дисертації. Результати роботи мають важливе клінічне значення та широко впроваджені в практичну роботу профільних лікувальних та наукових закладів.

Викладене доводить, що дисертаційна робота за своєю актуальністю, науково-методичним рівнем, обсягом досліджень, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає вимогам п.11 "Порядку присудження ...", а дисертант заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

Завідуючий травматологічним відділенням
Комунального закладу охорони здоров'я
"Харківська міська багатопрофільна лікарня №18"
доктор медичних наук

Григорій Григорійович
28.08.15

Г.В.Бець

*Укладено до
ради 01.09.15р.*